

Notitie

Aan : Dhr. T. Jansen (J & J Adviseurs)
 Van : J. (Jarno) van Dijk
 Datum : 20 november 2009
 Kopie : Ingrid Kuppen
 Onze referentie : 9V5847.01/N0001/Nijm

Betreft : EV paragraaf Bestemmingsplan Rozenburg

Paragraaf Externe Veiligheid

Het externe veiligheidsbeleid is een onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid dat de totale breedte van de veiligheidsketen omvat en heeft betrekking op de preventieve aspecten van de veiligheidsketen. Het betreft alle soorten van veiligheid ten aanzien waarvan het openbaar bestuur verantwoordelijkheid draagt.

Het externe veiligheidsbeleid is gericht op de beheersing van de risico's voor de omgeving vanwege gevaarlijke stoffen in inrichtingen, het transport van gevaarlijke stoffen en het gebruik van luchthavens.

De Minister van VROM heeft normen opgesteld, tot welke externe veiligheidsrisico's ten hoogste worden geaccepteerd. Het beleid is vastgelegd in diverse nota's waaronder het vierde milieubeleidsplan (NMP4). De uitgangspunten van het beleid kunnen als volgt worden samengevat. Burgers mogen ten aanzien van de veiligheid van hun woonomgeving rekenen op een minimum beschermingsniveau (norm voor plaatsgebonden risico). De kans op een groot ongeval met veel slachtoffers moet expliciet worden afgewogen en verantwoord (verantwoordingsplicht groepsrisico). Daarbij spelen maatschappelijke baten van en de beschikbare alternatieven voor de voorgenomen activiteit een belangrijke rol.

Wet- en regelgeving

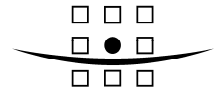
De wet- en regelgeving betreffende externe veiligheid is in een aantal documenten vastgelegd. Hieronder zullen deze stukken kort behandeld worden.

Transport gevaarlijke stoffen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen over (spoor)wegen en door buisleidingen zijn in opdracht van het ministerie een aantal circulaire¹ opgesteld. In de circulaire Rnvgs is zoveel mogelijk aangesloten bij het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI; zie onder *inrichtingen*). Daarbij gaat het onder meer om:

- De uitwerking van de normen voor het plaatsgebonden risico (voorheen: individueel risico) en de toepassing daarvan.
- De wijze waarop met een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico of toename van het groepsrisico moet worden omgegaan.
- Het betrekken van zelfredzaamheid en hulpverlening bij de afweging van het groepsrisico.
- De vaststelling van een lijst van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

¹ Voor het transport over (spoor)wegen betreft het de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" (Rnvgs). De veiligheidsafstanden voor transport door buisleidingen staat beschreven in de circulaire "Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen" en "Bekendmaking van voorschriften ten behoeve van zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K₁, K₂ en K₃ categorie".

De circulaire voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geven de aan te houden risicoafstanden. Voor het bepalen van deze afstand spelen de druk en diameter van de leiding een grote rol. Momenteel is het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu bezig om deze circulaire te herzien.

Inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) legt veiligheidsnormen op aan overheden die besluiten nemen over bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorwegemplacements waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Het besluit heeft gevolgen voor ruimtelijke plannen. Gemeenten en provincies moeten in hun bestemmingsplannen rekening houden met de veiligheidsnormen uit het besluit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar 'plaatsgebonden risico' (PR) en 'groepsrisico' (GR). Op grond van het PR en GR kunnen gemeenten en provincies veiligheidsafstanden rond risicobedrijven bepalen. Wanneer bedrijven te dicht bij gevoelige bestemmingen (bijvoorbeeld woningen) staan, zijn maatregelen nodig om aan de veiligheidsafstanden te voldoen.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een activiteit bevindt, overlijdt ten gevolge van een ongeval met die activiteit. Hiervoor geldt dat een kans groter dan 1 op de miljoen per jaar (10^{-6} /jaar) onacceptabel wordt geacht. De norm voor het plaatsgebonden risico (PR) is bij kwetsbare objecten een grenswaarde die niet mag worden overschreden. Bij beperkt kwetsbare objecten is de 10^{-6} /jaar-norm een richtwaarde die alleen mag worden overschreden als daar gewichtige redenen voor zijn. Het is aan het lokale bevoegd gezag (de gemeente) om een invulling te geven aan het begrip "gewichtige redenen". Hierbij kan worden gedacht aan het toestaan van een extensief gebruikt terrein, zoals een sportveld of het opvullen van kleine open gaten in bestaand stedelijk gebied.

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is de cumulatieve kans dat een (werkelijk) aanwezige groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt weergegeven als een grafiek met het aantal personen op de horizontale as en de cumulatieve kans op overlijden op de verticale as.

Het groepsrisico, dat wordt bepaald door het aantal personen binnen het invloedsgebied rondom een risicovolle inrichting of transportas, wordt gezien als een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van een calamiteit.

Voor het groepsrisico geldt geen norm maar, maar een verantwoordingsplicht. Binnen deze verantwoordingsplicht moeten zowel kwalitatieve als kwantitatieve elementen worden beschouwd. Voor toetsing van de kwantitatieve elementen is een oriëntatiewaarde vastgelegd. Deze oriëntatiewaarde is een lijn in de hiervoor genoemde grafiek. Naarmate de groep mogelijke slachtoffers groter wordt, moet de kans op zo'n ongeval kleiner zijn. Bij stationaire bronnen ligt de lijn op 10^{-5} /jaar voor tien slachtoffers en 10^{-7} /jaar voor 100 slachtoffers.

Voor de transportmodaliteiten weg, spoor en water ligt de lijn op 10^{-4} /jaar voor 10 slachtoffers en 10^{-6} /jaar voor 100 slachtoffers.

Ten behoeve van de verantwoordingsplicht dient een bestuurlijke afweging plaats te vinden. Dit is wettelijk verankerd. Hierbij dient volgens artikel 13.3 van het Bevi ook de regionale brandweer betrokken te worden. Gebruikelijk is dat de regionale brandweer dit advies opstelt op basis van

het voorontwerp bestemmingsplan in het kader van overleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro)². De resultaten van overleg komen vervolgens terug in het ontwerpbestemmingsplan.

Het plangebied Roozenburg

Transport gevaarlijke stoffen over spoor

De dichtstbijzijnde spoorlijn (Nijmegen – Arnhem) waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, ligt op ruim 2 km afstand van het plangebied. Het plangebied ligt daarmee ruim buiten de toetsingsafstand van 200 meter waarbinnen eventueel stedenbouwkundige maatregelen dienen te worden overwogen indien de externe veiligheid in het geding is. Volgens het ANKER-COEV onderzoek (2005), dat algemeen geldt als een actualisering van onder meer de Risicoatlas Spoor (DHV, 2001), vindt over de betreffende spoorlijn slechts in beperkte mate vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Voorts is in 2007 een beleidsvrije marktprognose verschenen waarin een beeld wordt geschetst van de toekomst m.b.t. het transport van gevaarlijke stoffen over spoor (Prorail, 2007). Hieruit blijkt dat in de toekomst geen structureel vervoer van gevaarlijke stoffen meer over deze spoorlijn zal plaatsvinden.

Vanwege het voorgaande hoeft voor dit plangebied het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoorwegen verder geen aandacht.

Transport gevaarlijke stoffen over wegen

Het plangebied ligt op ruim 2 kilometer afstand van de snelweg A73 kpt Ewijk – kpt Neerbosch. Volgens het eindrapport Basisnet weg (5 november 2009) is de overheid voornemens voor dit wegvak een kwetsbaar object vrije zone van 0 meter en een plasbrandaandachtsgebied van 30 meter vanaf de rand van de infrastructuur te laten gelden in het kader van het Landelijk Basisnet. Het plangebied ligt hier ruim buiten. Het plangebied ligt ook buiten de toetsingsafstand van 200 meter, waarbinnen het groepsrisico dient te worden vastgesteld.

Direct ten zuiden van het plangebied ligt op ca. 40 meter afstand, de Van Heemstraweg. Deze weg is niet in de Risicoatlas Weg (AVIV, 2002) en evenmin in het Anker-COEV onderzoek (Royal Haskoning i.s.m. Aviv, 2005) opgenomen. Ook zal deze weg niet worden opgenomen in het Landelijk Basisnet. Dit betekent dat deze weg in ieder geval geen risicocontouren kent.

Vanwege het voorgaande hoeft voor dit plangebied het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen verder geen aandacht.

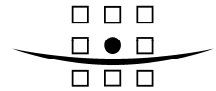
Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Binnen de gemeente Beuningen bevinden zich twee hogedrukaardgasleidingen, waarvan de dichtstbijzijnde op meer dan 2 kilometer afstand ligt. Hierbij moet worden opgemerkt dat er plannen zijn om deze hogedrukaardgasleiding te verleggen, waardoor deze zo'n 200 meter dichterbij het plangebied komt. De afstand is ook na het verleggen van de leiding groter dan de 580 meter die de circulaire noemt, zodat deze geen EV risico vormt voor het plangebied.

Hierdoor hoeft het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geen verdere aandacht.

---

² Per 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het bijbehorende Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden, de wet en bijbehorend besluit vervangen de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 (Bro 1985). Overleg stond onder de oude wet bekend als 'artikel 10 Bro' overleg.

Transport van gevaarlijke stoffen over vaarwegen

Direct ten oosten van het plangebied bevindt zich op 110 meter afstand, het Maas-Waalkanaal. Volgens het voorstel voor het Basisnet water ("Definitief Ontwerp Basisnet Water, 15 januari 2008) wordt het Maas-Waalkanaal opgenomen in het Basisnet Water. Dit kanaal zal worden aangewezen als een zogenaamde 'zwarte corridor', hetgeen betekent dat het gaat om binnenvaart met in meer of mindere mate frequent vervoer van gevaarlijke stoffen. Voor zwarte corridors gaat waarschijnlijk een zogenaamd plasbrandaandachtsgebied (pba) gelden van 25 meter, waarbinnen de bouw van kwetsbare bestemmingen alleen na zorgvuldige afweging kan worden toegestaan. Het plangebied ligt buiten dit plasbrandaandachtsgebied. Het plangebied ligt deels binnen de toetsingsafstand van 200 meter waarbinnen het groepsrisico dient te worden vastgesteld. Uit bovengenoemd voorstel van de Werkgroep Basisnet Water blijkt dat het groepsrisico veroorzaakt door het Maas-Waalkanaal ruim beneden de oriëntatiewaarde ligt. Voorts is op voorstel van de Werkgroep Basisnet Water een groepsrisicoberekening alleen noodzakelijk indien de persoonsdichtheid > 1500 personen per ha aan beide zijden van de vaarweg of > 2250 pers per ha aan één zijde van de vaarweg. De personendichtheid in onderhavig bestemmingsplan blijft ruim beneden genoemde waarden. Naar schatting is de gemiddelde personendichtheid maximaal 100 personen per ha. Een groepsrisicoberekening is daarmee niet nodig.

In het Maas-Waalkanaal ligt op ten zuidoosten van het plangebied aan de Weurtse zijde een kegelligplaats. Dit is een speciaal aangewezen meerplaats voor schepen met gevaarlijke stoffen. De kegelligplaats bij Weurt mogen alleen 1-kegelschepen (schepen die 1 blauwe kegel of 1 blauw licht voeren) aanmeren. In de Europese vervoersregelgeving ADNR zijn voor het innemen van kegelligplaatsen regels gesteld. Deze regelgeving is overgenomen in de Richtlijnen Vaarwegen (Ministerie V&W, 2005). Voor een kegelligplaats voor 1-kegelschepen gelden de volgende veiligheidsafstanden:

- 10 meter afstand van andere schepen en 100 meter afstand van aaneengesloten woongebieden, kunstwerken en tankopslagplaatsen bij een schip met één blauwe kegel of één blauw licht (brandbare gassen en vloeistoffen).

In de regelgeving is de mogelijkheid geboden dat de bevoegde autoriteit kan afwijken van deze afstanden.

Aan deze bovengenoemde afstanden wordt voor zover van toepassing binnen dit bestemmingsplan voldaan.

Inrichtingen

Er zijn in het plangebied "Roozenburg" geen risicoveroorzakers aanwezig. Ook zijn er geen risicoveroorzakers buiten het plangebied waarvan het invloedsgebied over het plangebied valt.

Daarnaast ligt er 1200 meter ten westen van het plangebied een LPG-tankstation. De afstand tot het plangebied is echter dusdanig groot dat deze geen risico vormt voor de ontwikkelingen.

Gezien bovenstaande behoeven risicovolle inrichtingen geen verdere aandacht.

Beheersbaarheid en zelfredzaamheid

Binnen het plangebied bevinden zich geen doodlopende wegen, hetgeen de bereikbaarheid o.a. voor hulpdiensten en de zelfredzaamheid ten goede komt. Verder wordt aan de richtlijnen voor de bereikbaarheid en beschikbaarheid van bluswatervoorzieningen, voldaan.

PM Brandweer

Uitwerking externe veiligheidsbeleid in 'Roozenburg'

Het plangebied 'Roozenburg' kent de bestemmingen 'groen', 'tuin', 'verkeer en verblijf' en 'wonen'.

Volgens het externe veiligheidsbeleid van de gemeente Beuningen valt het plangebied onder 'EV-gebied 1'. Dit betekent dat het plangebied geschikt is voor wonen en verblijfsrecreatie. Het ambitieniveau is als volgt vastgesteld:

- Nieuwe risicovolle activiteiten worden in principe niet toegestaan.
- Uitbreiding van dit type gebieden richting bedrijventerreinen en het buitengebied is mogelijk.
- Met uitbreiding van dit type gebieden in de omgeving van het bedrijventerrein Nijmegen-west/Weurt wordt in beginsel terughoudend omgegaan, aangezien op het Nijmeegse deel van dat terrein risicovolle activiteiten worden toegelaten.
- Uitbreiding dient te voldoen aan de wettelijke normering voor het plaatsgebonden risico. Afwijking van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico wordt niet toegestaan.
- Het groepsrisico wordt verantwoord en daar waar noodzakelijk zullen maatregelen worden getroffen ter verhoging van de zelfredzaamheid. Hierbij is het advies van de (regionale) brandweer zwaarwegend.

Dit betekent dat de geplande situatie binnen de externe veiligheidsambities van de gemeente Beuningen kan worden uitgevoerd.